

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zbor Nemcev v Celji.

Graška „Tagespost“ od 6. t. m. je povedala, kaj nameravajo Nemci s svojim zborom v Celji dne 16. t. m. Članek izvira, kakor se kaže, iz tistih krogov samih, ki prirejajo celjski nemški zbor na 16. t. m., in priznati se mu mora, da je odkritosrčen, kajti on naravnost pove, kaj hočejo Nemci. Glavni namen Nemcem je, „briniti si, kar imajo v svojej oblasti“, in odbijanje slovenstva iz šole in urada.

Govoriti nam je nekoliko o tem, v priznanem organu štajerskih „fakcijskih“ Nemcev proglašenem programu, ker o njem se suče ves naš boj z nemštvom.

Nemci torej si hočejo braniti svojo posest. „Tagespost“ previdno in označujoče pravi „posest“ (Besitz), ne last (Eigenthum), kakor bi hotela priznati in na novo izreči, kar pravi slaven učitelj mejnarodnega prava: „Sto let krivice še nij jeden sam dan pravice“. Kar je s silo pridobljeno, ne v sporazumljenji interesentov, je krivično in tako se pridobi samo posest, ne last, — mejnarodno pravo torej ne pozna zastaranja in priposestevanja.

Prav torej govore Nemci, rekoč: svojo posest — lastninske pravice nijmamo — hočemo si braniti.

Kaj pa je ta posest Nemcev? — Na stotine, tisoč let imeli so z bojno silo pribojevano gospodstvo v našej deželi, zasedali so uradniške stole pri nas, zasedali so vsa mesta, katera „gospodom“ pripadajo. Slovence pa so v lastnej deželi imeli za hlapce in bili smo v resnici do tekočega stoletja — pravi „hlapčevski narod“.

Začetkom druge četrtine tega stoletja začeli smo bolj in bolj najpoprej pridobivati si duhovniške službe, tako, da zdaj v tej stroki oskrbujemo svoj narod dovoljno. In s proglašenjem narodnostnega načela izprevideli smo, da nam prihajajo tudi službe

in dostojanstva v pravosodju, v političnej upravi, v šolah! Postavili smo se na noge in vrli sinovi naših kmetov prodrli so s hrabrim vporabljevanjem prirojenih nam duševnih in telesnih močij uže v mnogem številu na častna mesta v vseh strokah državne uprave. Mehkužni sinovi nam vsiljenih „gospodov“, katerim so bile službe po misli in izkušnji gospodov očetov uže prirojene, morali so se na mnogih mestih umakniti zmožnejšim in delavnejšim sinovom dozdanih „hlapcev“ in tako — prodrli smo v „posest“ Nemcev v našej deželi, v svojo last!

Nemci, ki so prišli k nam uživati javne službe in njih dohodke, čutijo zdaj, da se Epimenid budi, in ako trdijo, da je njih „posest“ na Slovenskem v nevarnosti, pritegnemo jim, kajti ta „posest“ je naša „last“, katero da si vnovič pridobiti hočemo, smo vedno pravili. Amerika za Amerikance! glasilo se je na onej strani atlantskega morja, Slovenska za Slovence! je naša parola!

Z odprtim vizirjem si stojimo nasproti, borimo se uže nad 30 let in čegava je do zdaj zmaga? — Naša je, to čutijo Nemci in iščejo pomočnih bojnih trum. Mi se tudi bolj oborožujemo in — pri Filipih vidimo se zopet!

Naš kmet čuti z nami inteligentnimi Slovenci, da je naš boj eminentno praktičen, da ne gre samo za ideale, ampak da so z vresničenjem naših uzorov združeni neprecenljivimaterialni vspehi. Sinovi naših kmetov ne dosežajo samo hlapčevskih mest pri prejšnjih naših gospodih, oni postajejo sami gospodje pri nas. In vsak dan se kažejo resnične Vodnikove besede: „Um ti je dan!“ — Nemcem na Slovenskem gre za kruh, nemškim advokatom in notarjem pri začetkih slovenskega uradovanja za službo, uradnikom, ki slovenskega ne znajo, za službe, katere so njim jedinim prihranjene po mnenji očetov, — naš boj z Nemci nij samo boj

za narodnost, boj je ob jednem za materialno življenje!

In kdo bode podlegel v boji?

Poglejmo si program naših Nemcev in zakone v mejnarodnih bojih vladajoče, na zadnje naše pozitivne, od Nemcev v Avstriji dane zakone!

Svojo „posest“ hočejo braniti z boljšo organizacijo in z odbijanjem slovenstva iz šole in uradov, t. j. zapirati hočejo Slovence mesta v državnej upravi, Nemci sami naj bodo uradniki in učitelji pri nas! To je smisel, t. j. začetek in konec njih zahtev. Mi ne znamo slovenskega, uradniki in učitelji pa hočemo biti, torej proč s slovenskim jezikom iz šol in uradov in gospodje smo zopet! — Tako Nemci in Ponemčenci na Slovenskem! — Mi nasprotno! In naši zavezniki so Nemci tam, kjer so na svojem, kjer nijmajo samo „posesti“, ampak tudi „last“, — naši zavezniki so ustanovni zakoni avstrijski, od Nemcev napravljene v čutu prava. Nemški narod sam v svojej celoti nij toliko hinavski, da bi ne držal se zakonov, ki jih je ustvaril sam; to nam kaže zavezništvo konservativnih Nemcev s Slovani v državnem zboru.

Ne bojmo se torej političnih Tartuffov preveč, ki se bodo 16. t. m. v Celji zbrali, ampak borimo se hrabro za slovansko reč, kakor dozda!

In borili se bomo! Učili se bomo, učili nemškega jezika in hvaležni bomo Nemcem, ko do zdaj, za kulturne proizvode, ki nam pomagajo do svetovne omike, učili pa se bomo pred vsem lastnega jezika in jezika slovanskih bratov, da bomo v vseh strokah gospodovali sebi — sami!

Da se jezik dá razviti, če tudi nij v rabi v uradu in šoli, pokazali smo „Tagesposti“ po neumornem delu. Če pa smo ga toliko razvili — mi maloštevilni narodič —, da se Nemci ne morejo načuditi, da se dá v slovenskem jeziku pravnotehnično pisati, — tedaj tudi hočemo, da nam velja na našej zemlji! S tem pa bode moralo pasti mnogo

LISTEK.

Josip Mašek.

Prijatelju v spomin.

(Dalje.)

Ko je prišel mej nas druge tovariše, smo kmalu spoznali, da je nekaj nenavadnega v njem; začeli smo ga tudi spoštovati toliko bolj, ker je od začetka le bolj sam za-se bil. Srca vseh pa si je pridobil s svojo spretnostjo na klavirji. Še zdaj se rad zamislim v tiste čase, ko sem poslušal njegovo umetno igranje. Prelepa kompozicija: „Traum des Polen“, doni mi še zdaj prijetno v ušesih. Alojzijevišče mu je podajalo vsakovrstnih pripomočkov, da se je izobraževal. Lehko je igral na klavirji, učiti se je mogel laščine in francoščine in tudi še drugih predmetov, ki so ga zanimali. Po pravici se pa moram vprašati, zakaj nij Mašek, ki je imel darov več, kakor morebiti vsak drugih sošolcev, bil mej prvimi v svojem razredu? Uzrok sem uže povedal. V tem obziru bila se ga je polastila neka

malomarnost in zdelo se mu je dovolj, ako je le pošteno izhajal. Od kod je ta malomarnost izvirala, sem tudi uže povedal. Pa smemo gotovo uzroka iskati tudi v vsej njegovej naravi — v njegovem značaju. Kakor skoraj vsak zelo nadarjen mladenič se skoraj nij mogel uklanjati strogemu učnemu redu. Učil se je rad, delal je rad, ali tega ne, kar bi bil moral, in tudi sploh mu je bilo jako težko spolnovati dobre svete, bodi si prednikov, bodi si prijateljev; marveč to, česar se je lotil sam, to je navadno delal precej časa čudovito pridno. Pač so mu prišli tu in tam trenutki, ko so mu je vzbudila častihlepnost. V kratkem času hotel je takrat vse nadomestiti, kar je pred v dolgem zamudil. Ali kmalu mu je zmanjkalo potrpljenja. Neka splošna nedoločena želja po slavi mu je sicer zmerom ostala in ga nagibovala, ali natančno si nij nikoli hotel določiti pota, po katerem bi to slavo tudi dosegel.

Bil je v Ljubljani, ako gledamo na vnanja znamenja njegovega napredka mej srednjimi učenci. V jeziki kazal je precejšnjo zmožnost; — v zgodovini se je včasih zelo odlikoval, kadar ga je bilo namreč veselje prijelo, da se je dobro naučil. Sit-

nosti pa mu je včasih delala matematika, pa ne, da bi zmožnosti ne bil imel za to vedo, ampak, ker se mu je zdela presuhoparna. Ravno tako tudi v fiziki; zato nabajamo v dotičnih njegovih zvezkih vsakovrstne druge opazke, s katerimi se je tólašil v takih dolgočasnih urah. Največ veselja je kazal za slovenstvo. Navduševal se je za velike pesnike, ali tudi tukaj nij mogel obdržati strogega, koristnega reda. Zda ga je v nemal Schiller, kmalu pa je hotel biti filozof in bral Herderja, katerega se je pa še hitreje naveličal. Za Götheja pa nij imel ravno veliko veselja. Uže na spodnjej gimnaziji se je bil navzel posebno ljubezni do domačega slovenstva, in ako smo se sploh dijaki srčno veselili, da je Stritar zopet začel izdavat „Zvon“ l. 1876, nas je Mašek v navdušenosti tej vse prekosil. Nosil je posamezne liste okolo toliko časa, da so bili uže raztrgani in so se mu pogubili. — Kakor je bral, tako je tudi naloge pisal. Tam pa tam krepki izrazi in izvrstni stavki, mnogo zanimljivih in iznenadujočih mislij, — ali celotno bila je dovršena malokatera naloga. Ne spominam se, da bi bil katero poprej načrtal, predno jo je čisto spisal. Šolsko delo mu je prizadejalo

nemške „posesti“, to zahtevajo ideje človeških pravic, ideje stoletja, ideje prava! „Sto let krivice še nij jeden dan pravice“, pravi Nemeec Nemcem in svetu, „boj za pravico“ nas uči drugi Nemeec, „boj za obstanek“ veliki Britanec, bojurno se torej — skušnje kažejo, da boj nij bil brezvspešen! — Zato: naprej zastava Slave!

Iz deželnega zbora štajerskega.

Deželni zbor dovolil je za leto 1883 35% deželne doklade, tedaj za 1% menj kot letos. Neko banko so hoteli liberalci tudi napraviti, katera naj bi v prvi vrsti bila namenjena za kmetijstvo. Ali pokazalo se je, da bi taka deželna banka za kmetovalce ne donasala nobene koristi, temveč bi bila novo srečstvo, po katerem bi se kmetje izsesavali. Pri tej obravnavi je g. dr. Šuc prav živo naslikal žalostne razmere, v katerih se zdaj posestniki kmetij nahajajo. V svojem izvrstnem govoru je primerjal zdanji položaj kmetijstva z onim v rimskej dobi, ko se je zadolženim posestnikom najhuje godilo. Postava o ribstvu se je pa sprejela, kakor tudi ona o reguliranji Mure. Kar se Slatine tiče, tako jo bode dežela sama še dalje oskrbljevala in predrugačila vse gospodarstvo. Liberalci so jo nameravali prodati in se močno jezé na Slovence in konservativce, da so jim preprečili nakane. Najbolj burna seja je bila zadnja. Najprej je g. deželni namestnik odgovoril na slovensko interpelacijo. Ta odgovor nijma nič pozitivnega ter samo pravi, da bodo šolske oblasti pazile, da se pouk izvršuje po postavnih določbah. Peticija nemškega „Schulvereina“ pa je prouzročila tako burno debato, da brz ko ne še nij bilo jednake v tej deželnej zbornici. Poročevalec je bil g. dr. Ehmer, Slovincem znan protivnik. Prvi se oglasi oče in zaščitnik nemškega „Schulvereina“, g. dr. Heilsberg, ter tako strastno in nedostojno slovenske poslance napada, da ga mora deželni glavar opozoriti na parlamentarno dostojnost. Na to razvija g. dr. Dominkuš tako jedrnato in možko stališče Slovencev, po katerem se mora presojeti nemški „Schulverein“, da je vse napade nasprotnikov do čistega pobil. Jednako jasno je posvetil g. Herman liberalcem. Ko je pa g. dr. Rechbauer svoje zdavno znane fraze zopet ponovil, ga je g. Žolgar tako temeljito in krepko zavrnil, da se bo težko več lotil te fraze ponavljati. G. Rechbauerja je sicer zagovarjal njegov pristaš g. grof Wurmbbrand, pa se mu je tako slabo posrečilo, da so njegovi osonni napadi na g. Žolgarja spričevali le liberalno neolikanost in vedno jednako surov način zagovarjanja. Kjer nij dokazov, tam jim služijo psovke. Na dalje je govoril g. dr. Šuc ter po dejanskih razmerah dokazal potrebo tega, kar Slovenci zahtevajo. Zadnji je govoril g. Sprung, da bi vsaj rešil parlamentarno dostojnost, zoper katero se je liberalna stranka tako hudo pregrešila, da si ravno kaj novega nij povedal, temveč si s frazami pomagal, katere so pristaši njegove stranke uže več ko

prav malo truda. Posebno tiste tvarine, pri katerih deluje bolj spomin, nego pamet, so mu bile lahke. V šoli se je težko pripravil, da bi bil celo uro poslušal pouk. Zato je kaj rad iskal bodi si zabave, bodi si tudi pouka mej šolsko uro v drugih, nego-li šolskih knjigah.

Vprašajmo se: koliko znanosti in v kakšnej meri si je on do konca osme šole pridobil? Kar se tiče šolskih predmetov, sem deloma uže omenil. Odlikoval se ravno nij; ali to, česar se je učil, prešlo mu je v meso in kri; temveč pa si je bil pridobil v predmetih, s katerimi se je bavil iz lastnega veselja. Izmej tujih jezikov je najbolje znal francoščino ter tudi precej bral v tem jeziku; do tega jezika je imel največ veselja. Manj se je privadil laščine; ali vendar je tudi v tem jeziku prav lahko čital vsakega pisatelja. Konec sedme šole se je lotil Shakespeara. Bral je izvornik in pomagal si s preštavo. V osmej šoli kupil si je bil tudi špajsko slovnico in se nekoliko časa učil; ko pa nij mogel dobiti nič berila, popustil je to učenje. Česčine se je bil zgodaj lotil in tudi precej bral. Da bi se bil še drugih slovanskih jezikov učil, mi nij znano. —

100 krat prežvekavali. Konečno so sprejeli liberalci predlog, da se pohvali nemški „Schulverein“ zavoljo svoje marljive delavnosti v razširjevanje nemštva. Vse druge peticije sprejele so se en bloc po predlogih odsekov, razen one od katoliškega podpornega društva v Celji, katera se je po predlogu g. Žolgarja v pretres vzela. Da si ravno je g. Žolgar nasvetoval, naj bi se dovolilo temu društvu 300 gld., ker vzdržuje s svojimi stroški dekliško šolo celjske okolice in revne učence kakor učenke podpira, je vendar g. dr. Neckermann tako strastno zoper njega govoril, da se moramo v resnici čuditi, da je ravno ta mož to storil, kateremu so vendar prave razmere znane, in se posebno še opiral na to, ker njemu nij znano, da bi imela ta šola pravico javnosti. Tako daleč uže seza liberalna nevednost, da zahteva, naj bi jim šolske oblasti svoje določbe posebej naznanjale. Žolgarjev predlog je propadel s 15 proti 20 glasom. — Konečno pa izrečemo našim vrlim gg. poslancem najlepšo zahvalo za njihovo krepko postopanje in brambo narodnih pravic ter jih zagotovimo našega popolnega zaupanja!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. julija.

Iz graškega deželnega zbora: Namestnik baron Kúbeck odgovoril je včeraj na interpelacijo dr. Raday-evo zastran nemškega „Schulvereina“ ter dejal, da delovanje tega društva po spodnještajerskih pokrajinah nij dalo oblastnji nobenega povoda, zavračati je, ker nij prestopilo določenega si društvenega delokroga. Tudi šolske oblasti ne da nijmajo uzroka pritoževati se zastran seznanja v njihove pravice. Kakor hitro se prestopijo ministerijalno potrjena pravila, storile bodo oblasti svoje dolžnost, kot po navadi. — To kratko brzjavno poročilo povzemamo iz nemških listov. Hört! Hört!

Iz goriškega deželnega zbora: V včerajšnji seji prišel je na vrsto predlog slovenskega poslanca dra. Tonklija, naj bi se izpremenil volilni red za deželni zbor. Pravni odbor sprejel je bil ta predlog jednoglasno v vseh točkah, deželni zbor pa ga je včeraj zavrgel po kratkej debati. Navzočnih bilo je 19 poslancev in za predlog glasovalo je deset Slovencev, potem grof Coronini in Deperis, torej predlog nij dobil potrebnih dveh tretjin večine.

Šlezijanska deželna poslanka Swiezy in Ciencala vročila sta 1. dne t. m. deželnemu predsedniku Bacquehemu spomenico, v kateri izrekajo se želje slovanskega naroda v Šleziji. Zatiirani Slovani prosijo: 1. V sodnijah uvede naj se poljščina in veli naj se sodnijam, vloge v slovanskem jeziku sprejemati in reševati; v friedavskem okraji ustanoviti je česki jezik kot v okraji navadni; 2. V onih šolah, kjer je doslej nemščina obligaten predmet, dela naj se po pedagogičnih načelih tako, da se nemščina poučuje stoprav v zadnjih treh ali štirih letih in da postane nemški jezik neobligaten, ki se ne razteza na druge predmete; 3. v Tešinu založiti je pedagogij s poljskim učnim jezikom, ali vsaj dva predmeta naj bi se učila v tem jeziku. Za to šolo naj se ne postavi nobeden tak učitelj, ki bi po svo-

To sicer ravno kaj posebnega nij. Ali kdor ga je poznal, čuditi se je moral, da je on tako hitro naučil se teh jezikov.

Posebej opisati moram njegovo napredovanje v muziki. Da! v muziki je v resnici napredoval. Ne brez načela, kakor v vednostih, ampak precej premišljeno in čudovito vztrajno. Pri klavirju je vžival največje veselje in rad je daroval drugo veselje, da mu je le za igranje časa ostalo. Bolj ga je zanimalo ves dan igrati, nego udeležiti se majnikove zabave. Spretnost njegova v igranju je bila za njegova leta in njegove razmere res velika. — Kakšno nadarjenost da je imel za muziko sploh, kaže posebno to, da se je neznan hitro navadil igrati tudi gosli, in igral je na gosli precej dobro. Imeli smo lepe ure, ko smo poslušali zbrane glasove klavirja in gosel. Pri vsem tem se mu je pa videlo, da ga ne stane učenje nobenega truda. Tudi se nij nikoli ponašal, da kaj zna, ali se lahko uči; vse kar je delal, delal je le iz veselja, in vse kar je delal, delalo mu je tudi veselje.

(Dalje prihodnjič.)

jem rojstvu ali po dovršenih študijah ne bil Slovan. 4. V vseh političnih uradih in po sodnijah naj se imenujejo taki uradniki, ki so popolnem učeni poljskega, v friedavskem okraji českega jezika. „To terjamo slovesno“, končuje se spomenica. „mi protestiramo proti silovičostim germanizma in prosili bodemo svojih pravic ter borili se za-nje, dokler jih ne udobimo.“

Mi Slovenci želimo, da se bratom našim v Šleziji izpolnijo te želje, ker imamo sami še zdaj bridko skušnjo, kako je to trpko in krivično, da pravica in nauk delita se v tujem, nerazumljivem jeziku; na drugej strani pa gojimo nádeje, da deželni poglavar Bacquehem, v katerem se sploh hvali dobrohotnost in nepristranost, usliši te pravedne in gotovo pohlevne prošnje šlezijjskih Poljakov in Čehov, da se konečno vendar jedenkrat odpravijo vpjjoče in neravne razmere v Šleziji. *Justitia summa lex esto!*

Vnanje države.

V Rusiji bavijo se zdaj z reševanjem verskih vprašanj. Razen vprašanja židovskega rešiti je še troje taci vprašanj: vprašanje razkolnikov, to je starovercev, ki se imajo popolnem zjednačiti z ostalimi pravoslavniimi, — vprašanje sektarjev, ki naj bi se jim deloma naklonile olajšave, a deloma jih zatrla take, ki so pogibeljni državi in društvu — po tem vprašanje tretje katoliško. Prvi dve vprašanji se ne bosta rešili še tako kmalu, akoravno se ž njima bavijo lastne komisije uže od časov cara Pavla I. Vprašanje katoliško pretresavalo se je uže z raznih stališč in na raznih temeljih. Vzprejelo se je pa načelo, da temu vprašanju država ne sme ugovarjati v političnem smislu, temveč dognati se ima ta zadeva z obojestranskim dogovorom o „modus vivendi“. Za tega delj učinil je petrogradski kabinet predlog, kateri je odobril tudi polnomočnik papeževе stolice, da se narareč pojedine točke določijo ter strogo omeje. Ta pogodba ima dve strani: osobno in stvarno. Mej osobna vprašanja spada podeljevanje milosti tistim škofom, ki so bili odstavljeni bodi si zaradi političnih bodi si disciplinarnih uzrokov.

Konferenca v Carigradu prišla je konečno predvčeranjim vendar le do ukrepa ter tako zjednila se o vzajemnem pismu, ki se je baje včeraj izročilo Porti. S tem pismom pozivljajo raznih vlasti zastopniki sultana, naj pošlje svojih vojakov v Egipt, naj tako ustanovi „status quo“, a tudi poskrbi, da se Evropcem v Egiptu zagotovi mir za prihodnje čase, kakor tudi da se jim povrne vsa škoda, ki jo imajo vsled nemirov. Ob jednom omejlja je konferenca čas turške okupaciji ter jej določila le tri mesece. Ako bi sultan ne odgovoril v gotovem obroku ter se ne udal temu jednoglasnemu povabilu, tedaj poslalo bi se jednako pismo vladi egiptovske in nekaj poverjenih držav pripravilo bi se za evropsko posredovanje. Zdaj — mislimo vsaj — postavljena je Turčija pred krepak „aut — aut“; s tem bil bi vsaj prvi korak storjen do rešenja egiptovskih zadev. Sploh so strune malo odjenjale. Kakor smo poročali, rekel je admiral Seymour zadnjikrat, da se nijma več utrjevati luka pred Aleksandrijo, drugače da začne metati bombe. Sultan sam je brzjavnim potom ukazal, takoj ustaviti utrjevanja. Ta beseda je veljala in poveljnik Aleksandrije prosil je Seymoura milosti. Za zdaj torej nij še počila puška. Vendar ta mir stoji še na prstenih nogah, in za tega delj zabodni državi niti za trenutek ne odmakneta pogledov od Aleksandrije. Anglija stoji pripravljena vsa, a Francija dela noč in dan, kajti poročava se, da hoče vlada francoska v osmih dneh postaviti najmogočnije brodovje, kakeršnega Francija nikdar nij še pokazala svetu.

Dopisi.

Iz Litije 6. julija [Izv. dop.] Čim dalje, tem bolje prebuja se po našej ožej domovini narodna zavest. Čim bolj pa prebujeno je ljudstvo, tem nujnejša nastala je skrb, napraviti v središči Slovenije v belej Ljubljani poslopje, v katerem se bode zbiralo slovensko ljudstvo ter posvetovalo o važnih narodnih zadevah.

Povsod nabirajo se v to svrhu darovi; vsak, tudi najmanjši znesek, sprejme se z največjo hvaležnostjo, po reku, da vsak pomore po svojej moči.

Tega navoda držali smo se tudi Litijci ter napravili kegljanje na dobitke pri g. J. Jeretinu, kateri je prepustil kegljišče brezplačno.

Precej, ko se je osnoval odbor, zložili so posamezni gospodje lepo svoto, za kojoj so se nakupili v to potrebni dobitki.

Kegljati jelo se je binkoštno praznike ter nadaljevalo do nedelje 2. julija. Posebno o praznikih opaziti bilo je vselej lepo število litijskih narodnih

gospodov in gospij, kakor bi se skušali, kateri bode več žrtvoval v blagi namen.

Posebne zahvale zasluži č. g. okrajni glavar Grill, kateri je izkegljal največ — dve sto — serij; večkrat zapustil je zadnji kegljišče.

Temu sledita takoj gg. Svetec in Klinc, da si gre tudi drugim vsa čast.

Prvi dobitnik (vreden 22 gld.) dobil je g. Šober s 24 keglji, drugi g. Planinšek z 22, tretji pa g. Rus z 20 keglji.

Četrti dobitnik odmenjen je bil onemu, kateri napravi največ lukenj in slednji na največ serij. Ta dva dobil je oba č. g. okrajni glavar.

Mej deljenjem dobitkov, koje izvrševala je gospica Ema Steska, doneli so navdušeni živio-klici preko savskih bregov ter prepevale se milodoneče slovenske pesni.

Vrhu tega darovali so še posamezni gospodje in gospe, kakor sledi: gg. Grill 10 gld., Nabrnik 10 gld., Svetec 10 gld., Grissheim, rojen Nemeč 10 gld., Koblar 10 gld., Beneš 5 gld., Svoboda 5 gld., Pavlič 5 gld., Oblak 3 gld., Steska 3 gld., Jar. Zupančič 3 gld., Rožnik 2 gld., Oršulek 2 gld., Eichhälter 2 gld., in gospe Svetec 5 gld., Bevk 1 gld., gdč. Roblek 2 gld., Jenko 2 gld. Pri tem podjetji podpirali so nas deloma tudi iz bližnjega Šmartna in sicer gg.: dekan Rus 2 gld., Kljua 1 gld. 50 kr., Molek 1 gld. 33 kr.

Kegljanja udeleževala sta se prav pridno tudi gospoda Knaflič Fr. in Vevec, oskrbnik grmaške graščine.

Čisti dohodek znan je uže itak častitim bralcem „Slov. Naroda“, kateri znaša 257 gld. Konečno kličem vsem skupaj: Slava!

Domače stvari.

— (Z Gorenjskega) piše prijatelj našemu listu: „Več čast gg. duhovnikov na Gorenjskem odpošlje prihodnje dni zaupno addresso našemu neprecenljivemu pesniku gospodu Gregorčiču!“

— (O gospodu nadzorniku Ivanu Šolarji,) ki ga je zadel mrtvoud, čitamo s tugo v privatnem pismu, da mu ostane leva stran života prej ko ne izgubljena.

— (Vabilo k besedi,) katero priredi bovska čitalnica v nedeljo dne 9. julija 1882. v prostorih „pri pošti“ v spomin sv. Cirila in Metoda. Program: 1. Heidrich: Jadransko morje; 2. Govor; 3. S. Carli: Ptici; 4. Levstik: Knezov sin; (dekl.) 5. S. Carli: Bled; 6. Bojan: Dekletova molitev; (dekl.) 7. Zajec: Na straži; 8. Igra: „Jedno uro doktor“. — Po besedi ples. — Vstopnina k besedi 20 kr., sedež 10 kr. Vstopnina k plesu 80 kr. — Ker je čisti dohodek namenjen v korist „Narodnemu Domu“, se ne stavijo meje radodarnosti. — Začetek ob 7^{1/2} zvečer. — K obilnej udeležbi najuljudneje vabi odbor.

— (Iz Kropce) se nam piše 7. t. m.: „Tudi pri nas spominjali smo se sv. apostolov Cirila in Metoda. Vodja kresa na „ta malem robu“ g. Š. Pogacnik je, čitavši opomin v Vašem listu, takoj pogodil se z dvema „kreskapitanoma“, da sta opasala svoja ledja, vzela brušene sekire in vrvice okolo paša (se ve da brez polnih čutar ne) in priredila „na Špiku“ velikansk kres, kateri sta zažgala ob 9. uri. Veličastno je bilo gledati ta kres, ki je plapolal kakor orjašk stolp v ponočno nebo in bil plamteče znamenje naše zavednosti. — Kakor sem čul, priredé kropenski fantje in dekleta jedno prihodnjih nedelj plesen venček „Narodnemu Domu“ na korist.“

— (Staroslovenska maša) v dan sv. Cirila in Metoda se nij brala niti v Zagrebu niti v Djakovem. V prvem mestu se na ponovljeno prošnjo nij dovolila, za Djakovo, kjer je vladika Strossmajer uže odredil posebno slovesno mašo v staroslovenskem jeziku, prišlo je povelje od kardinala in nadškofa, naj se to opusti. V zadnjem hipu ponovil je to povelje papežev državni tajnik Jacobini brzojavno. Pa zakaj?

— („Akad. društvo Slovenija“) ima v ponedeljek 10. julija 1882. 6. izvauredni občni zbor

v letnem tečaju. Dnevni red: I. Volitev predsednika. II. Volitev 5 odbornikov. III. Slučajnosti. — Predsedništvo pozivlja p. n. člane Slovenijine in druge visokošolce na Dunaji, da se udeleže mnogobrojno te za Slovenijo odločilne seje, ker nikakor ne more biti odgovorno za nasledke, ki bi društvu iz eventual. nesklepčnosti tega zborovanja nastali. Lokal: I. Zipfer Bierhalle, souterrain.

— (Razpisane službe.) Na dvorazrednej ljudske šoli v Šiški služba nadučitelja z letno plačo 500 gld., službeno doklado 50 gld. in stanovanjem, — in drugega učitelja s 450 gld. na leto. Prošnje do 26. t. m. Na jednorazrednici v Nevljah služba učitelja s 400 gld. na leto in stanovanjem do 15. avgusta. — Na dvorazrednici na Brezovici služba drugega učitelja s 400 gld. na leto do 26. julija t. l.

— (Čujte, čujte!) Naročnik našega lista, ki je ob jednom krčmar, pritožuje se nam, da je za iz Ljubljane naročeno pivo dobil le nemšk račun, na slednjem pa še pripis: „Vi ste meni pozloof. 213, kire se jez t vašiga Račun odrajtal, in vas lepo pozdravim, jez men vase naročile odprosim.“ Dotičnik meni, da bi bilo pač lahko dobiti človeka, ki bi pisal bolje; tega mnenja smo tudi mi.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Praga 8. julija. Sodba v pravdi socialistov: Jeden oproščen, drugih 13 obsojenih je zaradi razžaljenja veličanstva, motenja bogočastja in tajne zarote na dve — do šestletno ječo in globo.

London 8. julija. Dasi je Gladstone podlegel pri posvetovanji posilne postave za Irsko, se vender ne pričakuje kabinetna kriza. — Oficijelna poročila s Sudana konstatujejo, da je vojsko Egipčanov popolnem razbil krivi prorok, kateri gre s 7000 možmi naprej.

Pariz 8. julija. Vlada bode denes v zbornici zahtevala 7,800.000 kredita za morsk ministerstvo.

Dunaj 8. julija. General Skobelev umrl je včeraj v Moskvi vsled srčnega mrtvouda.

Razne vesti.

* (Magjarsko rodoljubje.) Mesto Košice ponudilo je ogerskej vladi za tretje vseučilišče ves potreben prostor in stavbeno gradivo zastoj. vrhu tega pa še 200.000 gld. v gotovem. Razen tega obljubili so magnati in škofje tolike doneske, da je ustanovitev tretjega magjarskega vseučilišča skoraj gotova.

* (Najstarejše vino.) V Agio Georg v Peloponezu našli so pri prekopavanji nekega vinograda star sod, v katerem so bili bakreni in srebrni novci in neka tekočina, katero so po kemičnej preiskavi pripoznali kot vino, več nego 2000 let staro.

Zahvala.

Prijetna mi je dolžnost, zahvaliti se v imenu podpisanege odbora prisrčno vsem, ki so pripomogli, da je beseda na korist „Narodnemu Domu“ v nedeljo dne 2. julija izvršila se tako lepo, in je dohodek bazara tako izdaten. Le združene moči zamogle so doseči nepričakovani vspeh, osobito pa se zahvaliti moram častitim gospem Jeločnik Kogl, Valenta in Wöfling, častitim gospicam Drušković, Matković in Rode, dalje slavnemu pevskemu zboru in njega solistoma, društvu „Sokolu“, gospodom odbornikom in društvenikom „Čitalnice“, kateri so imeli pri izvrševanju besede in bazara toliko posla in truda, konečno vsem domoljubkinjam in domoljubom, ki so darovali, kupovali in po tem načinu prouzročili bazara ugodni izid.

Za čitalnični odbor:

dr. Karel vit. Bleiweis-Trsteniški, predsednik.

Poslano.

Podpisani izrekajo čast gg. narodnim odbornikom mestnega zbora ljubljanskega, ki so dovolili prošnjo, da se sme nastavljeni v sv. Florijana ulicah ob tržnih dnevih zopet jedna vrsta voz, in s tem dovoljenjem mnogo koristili obrtaji in prometu v tem kraji, posebno pa gosp. mestnemu odborniku dru. Valentinu Zarniku, ki je z gorko in resnično besedo zagovarjal prošnjo, prav iskreno zahvalo.

Marija Achtschin, Alojzij Zagorec, Ferd. Plautz, P. Kajzelj, Jakob Klopčič, J. Strehar, J. Baltavzar, L. Blumauer, Jos. Trdina, Jarnej Črne, E. Hohn, Janez Tomc, Jos. Ribič, A. Smrdu, Oroslav Kunčič,

Alojzij Zorman, Marija Bahovec, Georg Justin, Fran Breskvar, Matija Briški, Jos. Vetter, Mihael Pirman, Jarnej Žužek, Martin Hribar, Matija Lešnak, Marija Gorišek, Karel Achtschin, Anton Kotnik, Jakob Matijan.

Darila za „Národní Dom“.

Prenesek . . . 2733 gld. 17 kr.

Iz Gorice:			
G. Fran Ferfila, knjigovodja	10 gld. — kr.		
Na mesečne doneske skozi leto dnij so se obvezali in pošiljajo za I. četrtletje:			
G. J. Jenko, c. kr. profesor	3 „ — „		
G. Fr. Plohl, c. kr. profesor	3 „ — „		
G. dr. J. Kos, nam. profesor	3 „ — „		
G. Fr. Erjavec, c. kr. profesor	3 „ — „		
G. Val Kumar, c. kr. učitelj	3 „ — „		
G. Ant. Hribar, učitelj in vodja	3 „ — „		
G. J. Mercina, c. kr. učitelj	1 „ 50 „		
G. L. Premrov, železniški uradnik	1 „ 50 „		
G. F. F.	1 „ — „		
G. Ant. V. Toman, upokojeni c. kr. učitelj, obvezuje se, dokler bode živ, darovati vsak dan 1 kr. Za pol leta	1 „ 80 „		
Vkupe	33 „ 80 „		
G. Makso Lavrenčič, trgovec in posestnik v Hrenovicah	2 „ — „		
Iz tužne Istre:			
G. Kastelec Josip	1 gld. — kr.		
G. Simčič Jakob	1 „ — „		
G. Zuljan Ivan	— „ 50 „		
Vkupe	2 „ 50 „		
G. Fran Šuklje, c. kr. profesor v Ljubljani, za mesec junij	1 „ — „		
Gg. slovenski dijaki v Josefsstadtu na Dunaji	6 „ 20 „		
Gg. sedmošolci v Ljubljani	10 „ — „		
G. Josip Lavrenčič v Postojini nabral: Pri balinanji	— gld. 44 kr.		
„ večernej zabavi	— „ 80 „		
„ zabavi	— „ 20 „		
„ zabavi	— „ 68 „		
V svojej pušici	2 „ 63 „		
Vkupe	4 „ 75 „		
Postojinski kvartet	5 „ 38 „		
Čisti dohodek veselice dne 25. junija v Štanjelskej čitalnici	20 „ — „		
Vkupe	2818 gld. 80 kr.		

Meteorološko poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
3. julija	ob 7. uri zjutraj	736.08 mm.	+15.3° C	brezvetrije	oblačno	7.20 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	737.14 mm.	+15.1° C	slaboten gorenjec	oblačno	
	ob 9. uri zvečer	737.16 mm.	+14.0° C	slaboten gorenjec	oblačno	
4. julija	ob 7. uri zjutraj	736.70 mm.	+12.0° C	brezvetrije	deloma jasno	0.00 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	735.14 mm.	+20.9° C	slaboten vzhod	deloma jasno	
	ob 9. uri zvečer	734.96 mm.	+15.4° C	slaboten vzhod	jasno	
5. julija	ob 7. uri zjutraj	735.17 mm.	+12.2° C	slaboten vzhod	jasno	0.00 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	733.06 mm.	+23.6° C	zmeren jugozahod	jasno	
	ob 9. uri zvečer	732.54 mm.	+16.2° C	slaboten gorenjec	jasno	
6. julija	ob 7. uri zjutraj	732.26 mm.	+16.6° C	slaboten jugozahod	oblačno	0.20 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	732.82 mm.	+24.3° C	slaboten jugozahod	oblačno	
	ob 7. uri zvečer	733.34 mm.	+17.2° C	slaboten jugozahod	oblačno	

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk je ostal precej nespremenjen in je bil vsled tega še precej enakomerno razdeljen; razloček mej maksimom na zapadu in mej minimom na severovzhodu je znašal 5 mm. Vetrovi so bili slabotni in zelo spremenljivi. Temperatura je ostala zelo jednaka, sem pa tja je tudi pala; večinoma je bila za spoznanje pod normalom; sploh pa ne posebno ekstremna, ker je znašal razloček mej maksimom in minimom samo 9° C. Nebo je bilo večidel jasno, vreme precej mirno. Morje skoraj popolnem mirno.

Znancem in prijateljem svojim, pri katerih se zaradi najnega odhoda o priliki premeščenja v tirolski Gossensass, osobno posloviti nijsem zamogel, presrčen:

Z Bogom!

V Mariboru v 8. dan julija meseca 1882.

Dunajska borza
dné 8. julija.

Papirna renta	77	glđ.	25	kr
Srebrna renta	78	"	05	"
Zlata renta	95	"	55	"
1860 državno pesojilo	131	"	25	"
Akcije narodne banke	825	"	—	"
Kreditne akcije	327	"	80	"
London	120	"	50	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	58	"
C. kr. cekini	5	"	67	"
Državne marke	58	"	90	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	glđ.	119	"
Državne srečke iz l. 1864	100	"	172	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	96	"	10	"
Ogrska zlata renta 6%	120	"	10	"
" " " " 4%	89	"	30	"
" " " " 5%	87	"	40	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	"	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100	glđ.	113	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	120	"	50	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99	"	75	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	"	50	"
Kreditne srečke	100	glđ.	176	"

Vila v najem!

Za poletno stanovanje odda se nekaj **Pauerjeva vila Podutikom** pri Ljubljani, s 7 sobami in prijaznim vrtom, proti cenenejši najemščini. Natančneje zve se pri **Lorencu Vodniku**, kamenoseku in hišnem posestniku Podutikom. (438—3)

Kovaški pomočnik,

kateri je vseh kovaških del zmožen, dobi takoj delo v **Ljubljanski živilozdravnišnici.** (435—3)

Kava — Čaj,

naravnost iz **Hamburga** po pošti, poštnine pristo incl. zavetje, kakor znano v realnej fino dišečej robi v vrečicah od **5 kilo** po poštnem povzetju.

Rio , fino močan	3.45
Santos , močan	3.60
Kuba , ff., zelen močan	4.10
Nikaragua , zelo fin, mehak	4.90
Ceylon , modro-zelen, močan	5.—
Gold-Java , zelo fin, mehak	5.20
Portorico , delikaten, fino vkušen	5.40
Peri-Kava , zelo fin, zelen	5.95
Angostura , velika zrna, delikaten	5.95
Menado , rujav, zelo fin	6.35
Java , I., zelo plemenit, briljanten	7.20
Afrik. Perl-Mocca , prava	4.95
Arab. Mocca , prava, plem. ognena	7.20
Stambul-Kava-zmes , Mocca in Campinas, jako priljubljena	4.95
Čaj pr. kilo. Congo ff.	2.30
Souchong , ff.	3.50
Tonkay , fin, zelen	3.50
Družinski čaj , zelo fin	4.—
Riž , zelo fin, pr. 5 kilo	1.40

Obširne cenilnike gratis in franko.

A. B. Ettlenger, Hamburg. (243—12)

Gostilnica in hotel

v **Ribnici,**

tik pošte, prej **g. Jakoba Arkota.**

Usojam se naznanjati, da sem prevzel gostilno v Ribnici od g. Jakoba Arkota in isto popolnem elegantno za tuje kot prenočišče, kakor tudi za goste uredil. — Služil bodem z **dobro kuhinjo** in **izvrstno pijačo**, skrbel pa nič menj za hitro in prijazno postrežbo. Priporočam posebno lepo urejene **sobe za tuje** in upam mnogobrojno obiskovanje.

S spoštovanjem

Anton Arko,

gostilničar.

(417—4)

ADOLF EBERL,

fabrikant oljnatih barv, laka in firneža.

Prodaja na debelo in drobno.

ZALOGA: (270—11)

V Ljubljani, na Marijinem trgu, poleg **Francišanskega mostu.**

Tujci:

6. julija.

Pri **Slonu:** Kirnbauer z Dunaja. — Baeks iz Prage. — Dr. Mauer iz Ruckensteina. — Kerescim iz Genue.

Pri **Malléi:** Rehfeld z Dunaja. — Preo iz Trsta. — Boan z Dunaja. — pl. Ciotta iz Reke.

Lepe in po ceni

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja (506—42)

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

Optični institut

E. REXINGER-ja

v Ljubljani.

(225—14)

Specijalitete za one, ki potrebujejo očal.

Velika kompletna zaloga najnovjših in kot praktično priznanih optičnih, fizikalnih in matematičnih rečij; zelo nizke, stalne cene. Obširne cenilnike na zahtevanje gratis in franko. Vplačevanje na obroke pri zneskih od 5 glđ. više brez povišanja cene se blagovoljno dovoli.

Poprave dotičnih stvari se izvršujejo dobro in natanko.

Graverska dela

vsake vrste se oskrbé zelo dobro in cenó.

Važno za kmetovalce!

Marsikateremu gotovo v veliko olajšavo prodajajo se tudi **na obroke** po prav ugodnih pogojih **dobro znane Lanz-ove**

ročne mlatilnice, slamoreznice itd.,

katerih se je v malo letih izdelalo in razpečalo **ogromno število 98 tisoč komadov**, kar je gotovo najboljšje spričevalo in priporočilo. — Tedaj na noge! Združite se po dva ali več skupaj in ne zamudite ugodne prilike, kajti korist glede dela in časa je tolika, da se kupljeni stroj prav kmalu sam izplača.

Pojasnila in ilustrovane cenike brezplačno razpošilja

zastopništvo in zaloga pri **A. Debevcu**

v Ljubljani, Rimska cesta št. 19.

(448—1)

Kozlerjeva pivovarna.

Jutri, v nedeljo 9. julija 1882 ob 4. uri popoldne

KONCERT

vojaške godbe. (444)

Vstopnina 15 kr. — Rodbinska karta za 4 osebe 40 kr.

Stara gostilnica

v velikej župnijski vasi, v št. Vidu na **Dolenjskem**, z več sobami in kletmi, živinskimi hlevi in vrtom, za vsako obrtnijo in kupeljo pripravna, daje se na več let za **najem**. — Natančneje pove iz prijaznosti administracija tega lista. (446—1)

V knjigarni J. GIONTINI-ja v Ljubljani

dobiva se brošura:

Pravda o slovenskem šestomeru.

Odgovor matiborskemu šestomeriku g. **Janka Paljku.** (445—1)

Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Za učenca ali praktika

vzprejme se v večji prodajnici specerijskega in mešanega biaga mladenič, 14 do 15 let star, iz poštene hiše doma, s potrebno vednostjo iz dobro dovršenih šol in učen slovenskega in nemškega jezika.

Povprašati in poizvedeti se zamore pri **J. W. Stedry-ji** v Ljubljani. (443—2)

Goldinarjev 213.550 Goldinarjev

vredno je vkup vseh tisoč oficijalnih **dobitkov** velike

TRŽAŠKE RAZSTAVINE LOTERIJE.

Prvi glavni dobitek v zlatu ali gotovini	gold. 50.000
Drugi dobitek v zlatu ali gotovini	gold. 20.000
Tretji dobitek v zlatu ali gotovini	gold. 10.000

Dalje obseza ta loterija še jeden dobitek, vreden gold. 10.000, štiri po gold. 5000, pet po gold. 3000, petnajst po gold. 1000, trideset po gold. 500, petdeset po gold. 300, petdeset po gold. 200, sto po gold. 100, dve sto po gold. 50, pet sto dva in štirideset dobitkov po gold. 25. Razen tega mnogo drugih dobitkov, reči, ki so izpostavljene in so jih darovali razstavljavci.

Jeden loz 50 novčičev.

Kdor hoče razprodajati loze

obrni se takoj na

Loterijski oddelek tržaške razstave

v Trstu, Piazza Grande 2.

(428—4)

Kdor si naroči posamičnih lozov, pridejati je 15 novcev za poštarino.

Lozi dobivajo se v Ljubljani pri **Kranjskej banki** za kupčijo in trgovino.